

OPHØR MED AFGRÆSNING I NATURA 2000 – SKAL DET ANMELDES?

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

En række lodsejere har fået afslag på deres ansøgning om gentegning af tilsagn med tilskud til pleje af græs- og naturarealer i Natura 2000 områder. Mulige konsekvenser og behov for anmeldelse af driftsændringer beskrives.

Ved ansøgningsrunden til det 5 årige tilskud til pleje af græs- og naturarealer i 2015, var der et rekordhøjt antal ansøgere. Se nærmere omtale i [denne](#) artikel.

I Natura 2000-områderne alene er der givet afslag på gentegninger udenfor de særlige udpegninger, til alle ansøgere i 2015, svarende til ca. 1.100 ha fordelt på 355 marker. Der har derfor rejst sig et spørgsmål om, hvorvidt der vil følge en anmeldelsespligt (se boks 1), hvis afgræsning ophører som følge af manglende tilskud. Derfor har SEGES rejst spørgsmålet over for Naturstyrelsen og har fået følgende svar:

Naturstyrelsen anser som udgangspunkt ophør med græsning som en anmeldelsespligtig aktivitet. Naturstyrelsen vurderer dog samtidig, at hvis aktivitetskravet for græsarealer under grundbetalingsordningen opfyldes, så skal den manglende afgræsning ikke anmeldes (uddybes herunder).

Der kan være forskellige situationer.

SKAL OPHØRT AFGRÆSNING FORHÅNDSANMELDES?

Naturstyrelsen vurderer, at de vigtigste naturarealer i Natura 2000 områderne ligger inden for de særlige udpegninger (de arealer der ved ansøgning om tilskud til pleje af græs- og naturarealer havde 1. prioritet). Det er her, der skal ske en særlig indsats for naturen.

AREALER MED GRUNDBETALING

Uden for de særlige udpegninger vil der typisk være tilskud til pleje på arealer, som enten har været i omdrift eller som er forholdsvis produktive græsarealer. Det vil sige arealer, som i stort omfang formentligt også modtager grundbetaling. Arealer, der efter endt plejegræstilsagn fortsat modtager grundbetaling, skal opfylde aktivitetskravet for at modtage grundbetaling (se boks 2). Hvis aktivitetskravet bliver opfyldt årligt på de arealer, der tidligere blev afgræsset, vurderer Naturstyrelsen, at ophør med græsning ikke skal forhåndsanmeldes. Denne fortolkning er dog ikke prøvet i Natur- og Miljøklagenævnet, hvilket betyder, at Natur- og Miljøklagenævnet kan træffe en anden afgørelse.

AREALER UDEN GRUNDBETALING

Hvis der derimod er tale om et naturareal, der udgår af et plejegræstilsagn, og som ikke modtager grundbetaling, forholder det sig anderledes. Hvis arealet fremover ikke bliver slået eller afgræsset, er der tale om en driftsændring, som skal forhåndsanmeldes til kommunen. Hvis arealet fortsat bliver slået årligt svarende til aktivitetskravet under grundbetaling, er der ikke behov for en anmeldelse.

SEGES vurderer på ovennævnte grundlag, at det ud af det samlede antal tilsagn der har fået afslag på gentegning af tilsagn for 2016, vil være et forholdsvist begrænset antal arealer, hvor der skal ske en forhåndsanmeldelse.

DRIFTEN SKAL FORTSÆTTE TIL KOMMUNEN HAR TRUFFET EN AFGØRELSE

På de arealer, hvor der skal ske en anmeldelse, er en lodsejer, forpligtet til at fortsætte den hidtidige drift af arealet, indtil kommunens sagsbehandling af en anmeldelse om driftsændring er afsluttet. Denne fortolkning er ikke prøvet i Natur- og Miljøklagenævnet.

Lodsejeren skal derfor opretholde afgræsning eller tage slæt inden 15. september 2016 (som er fristen i de nuværende tilsagn for pleje af græs og naturarealer, samt fristen for opfyldelse af aktivitetskravet). Derfor er det væsentligt at anmelde driftsændringen i god tid, så kommunen kan færdigbehandle ansøgningen inden denne dato.

ANMELD DRIFTSÆNDRINGER I GOD TID

Så snart man som lodsejer ved, at man ønsker at ophøre med græsning, høslæt eller slåning (f.eks. som følge af afslag på gentegning), bør det anmeldes til kommunen. Der kan være en lang sagsbehandlingstid (4 uger, med mulighed for forlænget svarfrist hos kommunen på op til 6 måneder).

Ved man som lodsejer allerede nu, at den hidtidige drift af arealet ophører og ikke vil blive afløst af et årligt slåning som beskrevet under aktivitetskravet, boks 2, bør man anmelde driftsændringen til kommunen så hurtigt som muligt, så kommunen kan færdigbehandle

ansøgningen inden aktivitetskravet skal være opfyldt (15. september).

Naturbeskyttelsesloven indeholder ikke en udtrykkelig bestemmelse om, at lodsejeren kan få en bøde for at undlade at fortsætte afgræsning i perioden indtil kommunen har truffet en afgørelse.

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse om, at lodsejeren kan have ret til erstatning for tab som følge af en afgørelse om, at kommunen vil forlænge fristen på 4 uger til at vurdere forholdet.

Naturbeskyttelseslovens § 19 b stiller krav om, at en række aktiviteter i Natura 2000-områder skal anmeldes til kommunen. De anmeldelsespligtige aktiviteter omfatter bl.a. helt almindelige driftsændringer, der ellers ikke kræver en tilladelse, godkendelse eller dispensation efter den gældende lovgivning. Et af de anmeldepligtige punkter er:

Væsentlig ændring inden for kort tid i græsningsintensitet, herunder ophør med græsning eller høslæt.

Pligten til at anmelde en driftsændring er uafhængig af, om der er indgået en aftale med myndighederne om driften.

Vurderer kommunen at driftsændringen kan skade de arter eller naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte, skal kommunen forsøge at lave en ny aftale, der kan forhindre skade. Men hvis det ikke er muligt, skal kommunen træffe en afgørelse, der forhindrer, at der sker skade, eksempelvis ved at sikre, at driften af arealet fastholdes.

Kommunerne kan ikke pålægge en lodsejer selv at stå for plejen, f.eks. afgræsningen af et areal, men lodsejeren kan blive pålagt fremover at skulle tåle, at kommunen selv står for plejen på arealet, og de indskrænkninger i råderetten over arealet dette medfører. Der betales erstatning for de dokumenterede tab, som sådanne afgørelser medfører. Erstatningen beregnes på samme måde som ved fredningserstatninger.

Aktivitetskravet

Aktivitetskravet skal overholdes på alle græsarealer, hvor der søges grundbetaling.

Kravet kan opfyldes ved enten

Slåning mindst én gang om året i perioden fra 1. juni til 15. september Arealer over 100 m², der ikke er slået, er ikke støtteberettigede

Eller afgræsning

Over 50 % af arealet skal fremstå afgræsset og være under 40 cm højt 15. september. Der må dog være områder under 100 m², der har en plantehøjde over 40 cm. Områder på arealet, der er større end 100 m², hvor plantedækket ikke bærer præg af jævn afgræsning i ovennævnte periode, er ikke støtteberettigede.

AREALER OMFATTET AF NATURBESKYTTelsesLOVENS § 3

Aktiviteter, der er omfattet af forbuddene i naturbeskyttelseslovens § 3 (beskyttede naturtyper), § 8, (klitfredning) og § 15 (strandbeskyttelse) er ikke omfattet af anmeldelseskravet. Ændret drift kan indebære en tilstandsændring, der er omfattet af disse bestemmelser og som derfor ikke er omfattet af anmeldelseskravet. Ændringer i tilstanden kræver derfor en dispensation hos kommunen frem for en forhåndsanmeldelse.

ANMELDESESORDNINGENS ØVRIGE PUNKTER

Anmeldelsesordningen gælder fortsat for de andre anmeldelsespligtige punkter, så vær opmærksom på, at der f.eks. stadig skal ske en anmeldelse ved opdyrkning af arealer i fuglebeskyttelsesområder eller væsentlige ændring i anvendelsen af husdyrgødning, herunder ændring fra handelsgødning til husdyrgødning, mv.

Naturstyrelsen har tidligere udtalt, at styrelsen er af den opfattelse, at omlægning af vedvarende græs til græs, men med kornafrøde iblandet græsset ikke er anmeldepligtigt. Men der er tale om en fortolkning af reglerne i naturbeskyttelsesloven, der endnu ikke er prøvet i Natur- og Miljøklagenævnet.

LÆS MERE

Læs mere om anmeldelsesordningen og erfaringer med anmeldelser [her](#). Her er bl.a. beskrevet forhold omkring erstatningsspørgsmål, procedure ved anmeldelse og sammendrag af en række afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet vedr. anmeldelser.

TIP VED ANMELDELSE

Husk at anmelde driftsændringer i god tid, da sagsbehandlingen kan være lang.

Vær opmærksom på, at en driftsændring kan medføre pligt til anmeldelse efter flere punkter.

Jo mere præcis anmeldelsen er beskrevet, des lettere bør sagsbehandlingen gå.

Anmeldelsesordningen er også beskrevet i dette [faktaark](#).